

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—.

TABOR* iznaja vsak dan raz-
poredja in praznikov, ob
da umoma naslednjega dne
mesечно po pošti D 10.—
temstvo D 15.—, dostavlja
D 11.—, na izkaznice
Inserat po dogovoru

Naroča se pri upravi TA
MARIBOR, Jurčičeva ulica

Poština plačana v gotovini.

MARIBOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—.

URADNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoekvivalen-
tarn št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 14. junija 1922.

Številka: 133.

K dogodkom v Zagrebu.

Maribor, dne 13. junija.

V Zagrebu je tekla bratska kri. — Prva pobinkošna nedelja je minula v znamenju sovražstva, nespameti in razdraženih instinktov. O žalostnih dogodkih smo poročali v včerajšnji številki. Danes hočemo pristaviti nekoliko misli k nesrečni zagrebski nedelji.

Ni prvokrat na zagrebskih ulicah tekla bratska kri. V Zagrebu se je odigralo že več krvavih spopadov med Hrvatji in Srbi. Spor je dolgo trajal in skrajno mučen. O njem se je pisalo že mnogo in se še piše. Danes ga rešujejo politiki, gospodarski krogi, državni administratorji — koliko sroče imajo njihove roke, to vemo vsi. Spor je tu, dasiravno v glavah in sredi, ne pa v priradi. Demagog Stjepan Radić, ki je izpreminjal svoje nazore kakor giza-iz suknje in kravate, se je združil z hlapčevskimi frankovci in razvil do skrajnosti občutljivost hrvatskega človeka, ki mu je ostala kot posledica dolgoletne pravaške vzgoje. Tradicije zaslepljajo oči, da ne morejo spoznati sedanjosti.

V nedeljo se v Zagrebu ni pojavila »velikosrbska pošast«. Niso se sestali odgovorni politiki in državni. Ni se vršila manifestacija za sedanjí režim niti demonstracija proti hrvatskim političnim zahtevam. V Zagrebu, ki do- sledi še ni povedal svet, da ne mara drugih gostov kakor one ki prezeajo udanost in zvest. Hrvatskemu bloku, v tem Zagrebu, ki hoče biti gospodar- ski centum mlade države in ljubo- sumno tekmuje z Beogradom, so se se- stali Sokoli. Sokolstvo ni politično- strankarska organizacija. Sokolstvo je bilo, je in ostane organizacija ljudi, ki srame k napredku, ki hočejo v višave in ki se na zadovoljujejo s sedanjo- stjo. Sokol je organizacija jugoslov. idealizma. In kljub temu so se čutili zagrebski sektarji okoli »Hrv. bloka« prizadeti. To jasno osvetljuje njihovo nečisto vest in politično nepoštenost. Čemu se pač boje Sokolov in beže pred njimi iz Zagreba?

Sokolstvo je blokašem trn v peti, ker se loči od njih kakor luč od svetlo- be, kakor modro nebo od blatne ceste. Sokol je nasprotnik starih, preživelih separatizmov. »Sokol« se ne ozira na državno-pravne pergamente, ki leže v zagrebskih ali beograjskih arhivih. Sokol ne pozna niti Velike Hrvatske niti Velike Srbije, kakor ni poznal »habsburške« ideje, dualizma in triali- zma. Sokolstvo ima samo en cilj: una- prediti narod, potegniti ga iz nižin preteklosti v jasne, solnčne višave bo- dočnosti.

Separatizem, ki ga hranijo in kre- pe razne predvojne politične klike, ljudje, ki vidijo smisel politike, države in vlade v tem, da stare klike ohranijo svojo prejšnjo moč — ta separatizem nima s Sokolstvom nič skupnega, zato se je ocepil. S svojim separatističnim Sokolom, je izdal Sokolstvo in njegove smotre. Separatistični Sokol se je vdi- njal poulični demagogiji in postal la- kaj pri mizi zmedenega politika in ko- rumpiranega izdajalca Slovanstva Stjepana Radića.

Zakaj je v prejšnjih letih krvavela »srboska ulica«? Tuji politiki so ne- bili hrvatsko-srbski spor, ker so si na- tažili kovali kapital. Tuji so izi- grali Srbe proti Hrvatim in Hrvat- proči Srbom. In danes? Danes se ta ža- ložnja navlači, a izigrava jih tuji Huh, duh preteklosti, ki še tiči v onih Hrvatih, koji prisegajo na Radića. —

Iz ministrskega sveta.

Zagrebski dogodki. — Rimske pogodbe. — Uradniške pokojnine. — Kredit za javna dela.

Beograd, 13. junija (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja ministrske- ga sveta. Minister za notranje zadeve dr. Voja Marinković je referiral o do- godkih v Zagrebu. Ministrski svet je zavzel stališče, da je treba nemudoma uvesti najstrožjo preiskavo in odrediti vse varnostne mere. Na to se je raz- pravljalo o konvencijah, ki so bile sklenjene v Rimu. Sprejet je bil sklep, da minister dr. Krstelj in delegat dr. Rybar predložita pismene referate. — Prosvetni minister Pribević je poro-

čal o uradniških pokojninah na osvo- bojenem ozemlju. Na njegov predlog je bilo sklenjeno, da se bodo uradni- kom štela službena leta po starem av- strijskem zakonu. V svrhu stilizacije tega vprašanja se je sestavil ožji od- sek, ki ga tvorijo ministri Marinković, Pribević, Trifković in Kumanudi. Minister za javna dela je zahteval kre- dit v znesku 100 milijonov dinarjev za popravila in napravo cest in potov. Rešitev te točke je bila predložena na eno prihodnjih sej.

Kralj Aleksander za ljudstvo.

Kraljevo darilo za kulturne,

zdravstvene in druge namene.

Beograd, 13. junija. Kralj Alek- sander je povodom poročnih slavnosti poslal ministrskemu predsedniku Pa- šiću lastnoročno pismo, v katerem pravi, da posveča posebno pozornost najnujnim nalogom današnje vlade. Iz te- ga pisma je razvidno, da kralj želi, da bi se vlada kar najbolj ozirala na pro-

svetne, higijenične in druge ljudske naprave. V to svrhu je kralj določil iz svojih lastnih sredstev 1 milijon dinar- jev, ob prvi obletnici poroke pa izplača istotako iz lastnih sredstev še 300.000 dinarjev. Izvedbo te akcije in izplače- vanje označenih zneskov bo oskrbela kraljeva zasebna pisarna.

Albanski odposlanec v Beogradu.

Beograd, 13. junija. (Izv.) Kakor je že javil Vaš poročevalec, se je te dni mudil v Beogradu albanski zastopnik Hali beg, ki je imel podrobne instruk- cije glede ureditve odnošajev do Jugo- slavije. Hali beg se je razgovarjal z

ministrskim predsednikom Pašićem in notranjim ministrom. Izjavil je, da si albanska vlada želi kar najboljših od- nošajev z Jugoslavijo in upa, da bo v doglednem času sklenjena med obema državama trgovinska pogodba.

Volitve na Madžarskem. Rekonstrukcija vlade.

DKU Budimpešta, 12. junija. Uradno poročilo: Včeraj so se vršile v 23 volilnih okrajih ožje volitve. Doslej so dospeli rezultati iz 14 okrajev. Izvol- njenih je bilo 9 poslancev vladne stran- ke, 2 Hallerjeve stranke in 2 nestrans- karja. Po dosedanjih rezultatih je do- bila enotna vladna stranka 139, Ern- stova 14, Heinrichova 1 in vladi prijazni nestrancarji 8 mandator. — Vladni blok ima tedaj že 162 manda- tor. Friedrich-Andrassyjeva skupina je dobila 12, Hallerjeva 8, Rassayeva 7, Vassonjeva 4, Bathanyieva 2 in socialni demokrati 24 mandator. Poleg tega je bilo izvoljenih 15 opozicional- nih nestranskarjev, tako da je opozicija dobila doslej 72 mandator. 2 nestrans-

karja sta nevtralna. Manjkajo še po- datki iz 9 okrajev.

DKU Budimpešta, 12. junija. Kakor se govori v političnih krogih, se bo madžarska vlada znatno pre- osnovala. Odstopili bodo baje ministri grof Banffy, Hegedüs, Halmi, Tome- csanyi, Mayer, Vass in Bernolak. Za ministra zunanjih zadev kandidira poslanik Koloman pl. Kanja. Nadalje pridejo v poštev: Ivan pl. Rakovszky, Štefan Szabo-Nagyatad in državni taj- nik Teodor Szistovsky. Dosedanji mi- nister za notranje stvari grof Klebels- berg bo prevzel ministrstvo prosvete. Rekonstrukcija kabineta se bo izvršila šele ko se konstituirata narodna skup- ščina.

—0—

Važno zborovanje italijanskih socia- listov.

DKU Rim, 12. junija. V današnji seji socialistične stranke je poročal Serrati o berlinskih in frankfurtskih posvetovanjih. Poseben sklep poziva vodstvo stranke, naj nadaljuje zblize- vanje z ostalimi socialističnimi stran- kami drugih držav, čeprav se ne radi ustanovijo internacionale, ker to vprašanje še ni dovolj dozorelo, ampak v prvi vrsti radi vzpostavijo enotno fronto v obrambo proletarskih princi- pov, katerih skupnost se je pokazala v Berlinu dovolj jasno. Z ozirom na potrebo enotnih sklepov zbornice je Daragona naglasil potrebo realne po- litike ter izjavil, da se v tem strinja z njim tudi delavska zbornica; enako iz- javo je podal tudi Azzinoti v imenu sindikatov. Serrati je naglasil s svoje strani, da bi bila vsaka strpljivost brezuspešna. Barotono pa je priporočal omiljenje taktike z indirektnim sodelo- vanjem socialistične stranke v vladi. Strankin svet bo zaključil svoja posve- tovanja danes popoldne. Od zaključne- ga sklepa bo odvisno, ali vstopijo socia- listi v vlado s klerikalci v prihodnji sezoni ali ne.

Borza.

Zagreb, 12. jun. Devize: Dunaj 0.80 —0.40, Berlin 23—23.75, Budimpešta 7.95—8, Bukarešt 48—49, Rim 360—370, London 314—318, Newyork 70—70.25, Pariz 635—642, Praga 137.25—140, Švi- ca 1325—1400, valute: dolar 67.50—69.50 češke krome 132.50—137, franki 610—620 marke 24.25, leji 45, švic. franki 1350 lire 357.50.

Curih, 12. jun. Berlin 1.64, Newyork 523.25, London 23.52, Pariz 46.87, Mi- lan 26.62, Praga 10.07½, Budimpešta 0.59, Zagreb 1.88, Sofija 3.52, Varšava 0.13, Dunaj 0.030.

—0—

Zagreb, 13. junija. (Predborza. Izv.) Pariz 650, Curih 1350, London 325, Berlin 24.25, Praga 141.25, Italija 375, Newyork 70.50, Dunaj 0.33, Budimpe- šta 8.

Curih, 13. junija. (Predb. Izv.) Pariz 46.45, Zagreb 1.84, London 13.49, Berlin 1.63, Praga 10.02, Italija 26.42, Newyork 5.123½, Dunaj 0.02 tri osmi- ne, žig. krome 0.03 sedem osmin, Bu- dimpešta 53, Bukarešta 3.70, Varša- va 13.

—0—

Odkar se je Radić zvezal s Košutićem Prebegom in drugimi valpeti nemško- madž. režima, odkar je prejemal pod- pore iz madžarskih in italijanskih bla- gaja, mu ni mesta niti med Slovan- niti med poštenimi ljudmi. In vendar je temu lažnjivemu preroku na ljube- tekla bratska kri.

Nočemo biti sentimentalni, da, zdi se nam celo: moralo je tako biti. — Ozračje se mora razčistiti. Treba je, da se spoznamo. Sofizmov je bilo dovolj, doli s krinkami! Hrvatska inteligenca mora pokazati, ali je res protislovna- ska in se odpoveduje vsem plemenit- im tradicijam, Gaju, Strossmayerju in mnogim drugim, ali pa hoče današnje državo in je nezadovoljna samo z njim- nim režimom. To vprašanje je treba še enkrat korenito razčistiti. Mi dvo- mimo, da bi se treznejši elementi na Hrvatskem ne zavedali velikanske od- govornosti, ki si jo nalagajo na ra- mena.

Kakor nekoč zastrupljevalci studen- cev, tako bega Radić od ene institucije do druge, da jo okuži s svojim od Itali- je in madžarskih magnatov plačanim denarjem. To nam priča Radićev na- pad na Hrvatsko Matice. Ta polblazni politični žongler hoče celo hrvatske kulturne zavode navezati izključno na par hrvatskih županij, dasiravno je najbolj v interesu Hrvatov samih, če njihove knjige čita 13 milijonov na mesto 1 milijon.

Ta zelotska slepota mora zadeti ob- zid in se razbiti; čimprej, tem boljše!

Memorandum Nemcev v Sloveniji.

V včerajšnjem uvodniku smo se pe- čali s kongresom društev Zveze na- rodov v Pragi, ki je običal na vpra- šanju manjšinskega varstva. Pokazali smo, kako se tu ostro ločita dve morali, dva nazora o pravičnosti: enega za- stopajo mali, drugega pa veliki naro- di. Za Italijo ne velja manjšinsko var- stvo, za Jugoslavijo pa so potrebne še strožje odredbe kakor jih določa mi- rovna pogodba. Mi smo mnenja, da manjšinski problem obstoja in da ga je treba reševati v duhu pomirljivosti in sporazuma. Najodločneje pa je tre- ba odkloniti farizejsko gesto, ki sta jo pokazala Avstrija in Italija. Njuni za- stopniki so imeli celo košarico lepih besed o manjšinskem varstvu, a hkrati so skrbno prikrivali, da praksa v teh državah popolnoma nasprotuje le- pi teoriji.

Nam do tega časa ni bilo znano, da so tudi Nemci iz Slovenije poslali pra- ški konferenci spomenico o »zatiranju njihovih manjšinskih« pravic. To spomenico je objavil v nedeljski števil- ki zagrebski »Obzor«. Nemci iz Slove- nije so nastopili pod firmo avstrijske lige za Zvezo narodov. Memorandum se ne razlikuje mnogo od proslulih Kamnikarjevih »memorandumov« pa- riški konferenci. Iz njega odseva ves resentiment poniznanega »Herrenher- volka«, ki mora danes zahtevati ena- kopравnost v slovanski državi, dočim je še pred 4 letimi z valpetskim bičem tirjal svoje privilegirane pravice o »zatiranju Slovencev«!

Mi smo že tolikokrat pisali o nem- ski manjšini v Sloveniji in tako preci- zirali svoje stališče, da ne maramo več drezati v gnoj nemškega šovinizma. Prinašamo samo komentar zagrebske- ga »Obzora«, lista, ki je oster naspro- tnik današnjega režima in ne ravno preveč naklonjen Slovincem. Ta list piše:

Menimo, da je spomenica silno pre- tirana. Nemcem so res zaprli v Slove- niji številna žla in ne pa nič drugega.

so v njih bili Slovenci, ki so se na ta način raznarodovali. Menda se to danes ne bo nadaljevalo, tem manj, ker v kraljestvu SHS velja za šolo materinski ne pa občevalni jezik. Mnoge nemške šole so zaprte, ker so se vzdrževale s slovenskim denarjem. Res je, da so Slovenci nekoliko vehementni v svoji politiki napram Nemcem in da se v tem oziru popolnoma razlikujejo od oblasti v Novem Sadu in Beogradu. To je pa tudi lahko razumljivo, če pomislimo, da so ukinjene vse slovenske šole v plebiscitni Koroški, ki je pripadla Avstriji in da so na pr. slovenskim gostilničarjem odvzete koncesije, ker so Slovenci. Spričo takih okoliščin in z ozirom na dolgoletno borbo so popolnoma razumljive retorizije slovenski hoblasti. Avstrijska liga pozablja, da v Avstriji živi okoli 700.000 Slovanov: Čehov, Slovencev in Hrvatov in da imajo vsi ti komaj 53 šol (mnogo čeških šol vzdržujejo Čehi na lastne stroške, Op. ur. »Tabor«). Kako čudno dejstvo, če uvažimo, da se položaj teh manjšin ni nič izpremenil iz zveze starega režima. Zato je ta spomenica popolnoma neplačirana, tem bolj, ker jo je podala avstrijska liga za Zvezo narodov. Tudi če se spomnimo, kaj se je govorilo na nedavnem kongresu »Deutsche Schulvereine« v Gradcu, se nam ne zdi čudno, če so Slovenci previdni in tako dolgo zdržujejo Nemce, dokler ne bodo izpremenili svoje narave, ki je danes pokrita z dlako lojalnosti.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

Prekmurski narodni izdelki na razstavi. Pokrajinska obrtna razstava obeta postati prav zanimiva ter bo ilustrirala razvoj obrti v vseh pod mariborsko oblast spadajočih pokrajinah. Posebno zanimiv pa bo nedvomno prekmurski oddelek s svojimi pristno domačimi izdelki, kakor zaboji, omare in zibike, kokršne so v rabi v Prekmurju, pa tudi drugi predmeti, o katerih ve pri nas le malokdo. Zato bo razstava zanimala tudi vsakega neobrnika.

Velik obrtni shod ob priliki razstave. Ob priliki Pokr. obrtne razstave v Mariboru se bo vršil tudi velik obrtni shod, katerega se udeležijo obrtniki iz cele države in je zato posebne važnosti. Zato opozarjamo že danes vsa obrtna društva na ta shod ter jih pozivamo, da se zato že danes pripravljajo. Razpravljalo se bo o vseh aktualnih vprašanjih obrtništva, o njega zaščiti itd., kakor tudi o ustanovitvi Zveze obrtnih združenj odnosno ustanovitvi enotne organizacije. Obrtna društva naj že sedaj zbirajo tozadevni material in predloge, da bo zborovanje tem temeljitejše in uspešnejše. O podrobnostih bomo še pravočasno poročali.

Vinska pokušnja na razstavi. Ob priliki obrtne razstave se bo vršila v posebnih paviljonih pokušnja žlahtne kapljice, ki priraste v naših bogatih krajih. Razstave se lahko udeleži vsak

Albin Spreitz:

Podedovanje in vzgoja.

Činilcelji, ki jih je starejša fiziologija poznamenovala z izrazi »circumfusa ingesta« (klima, zrak, teren, način življenja, hrana) preobrazujejo človeški organizem potom trajnega vplivanja tako, da se stvori temperament. Svojstva raznih temperamentov so nam iz učnih knjig psihologije znana. Analogen je vpliv vzgoje. Ona je moralničen medij in nje končni smoter ali rezultat je značaj, ki uravnava in usmeri naša dejanja po gotovih načelih, ki so podrejena nekemu vrhovnemu ali vodilnemu načelu. — Vzgoja v pravem pomenu besede ne obstoja samo iz naukov učiteljev in staršev. Pogovori, ki jih poslušamo, knjige, ki čitamo, običaji in religiozni nazori učinkujejo na dušo kakor trajni čutni dojmi na telo. Te učinke se pa ne sme pretiravati, kot so to učili Jean Baptiste Lamarck in njegovi predniki v razvoju organizmov. Predstavljali so si deloma preveč nazorno fizične činitelje za ustvarjajoče. V opremu le en primer. Veliki vrati in trupo žirafa je značilen slučaj. Znano je, da je žirafa najvišja žival. Živi v centralni Afriki

vinogradnik. Podobnosti bomo še poročali.

Pokrajinsko obrtno razstavo si bo ogledalo več ministrov in poslancev. Ker se bo istočasno vršil tudi obrtni shod, je upati, da bomo imeli pri tej priliki najboljši uspeh, ker bodo medodajni faktorji na lastna ušesa slišali naše želje in zahteve. Noben obrtnik ne sme ostati doma. Vse mora na plan! Pokažimo, kaj znamo, koliko nas je in morali nas bodo upoštevali. Vsi za enega eden za vse!

Vzgaajate vajence k delu! Po vojni je veselje do dela zelo padlo. Zato ga je treba zopet vzgojiti in obuditi. Začetki pa moramo tam, kjer vojna še ni pokvarila, pri obrtnem naraščanju, pri vajencih. Na obrtni razstavi bo poseben oddelek za vajence, v katerem bodo brezplačno razstavljena vajeniška dela. Najboljša dela se bodo nagradila, kar ne bo v čast samo vajencu, temveč tudi mojstru, ki je vajenca vzgojil in učil. Mojstri! Dajte vajencem priliko in potrebni material, da izvrše kakor primerno delo, sebi v ponos, obrti pa na čast!

Kraljeva lovska obleka, ki jo izdelala krojaški mojster g. Orač v Slovenski Bistrici, bo razstavljena na Pokr. obrtni razstavi. Obleka bo res mojstrsko delo, ki je vredno, da si ga človek ogleda.

Paviljoni se začnejo že prihodnje dni postavljati. Opozarjamo ponovno vse one, ki nameravajo zgraditi lastne paviljone, da predložijo tozadevne načrte razstavnemu odboru v odobritev, na kar še le lahko pričnejo z zgradbo.

Politične vesti.

* Taktika politične dece. »Jugoslav. list« piše: Mislili smo, da bo akt kraljeve poroke otopil žolčljivo borbo tzv. Hrvatskega bloka. Mislili smo, da bodo tudi oni, ki se po pravici ali krivici proglašajo za edine predstavitelje hrvatskega plemena, izkoristili to priliko, da afirmirajo svojo ljubezen do te države, svojo hvaležnost dinastiji Karagjorgjevičev, ki je za današnjo državo položila uprav herojskih žrtev. Motili smo se. Mržnja je popolnoma ostopila te meščanske politike pa niso pokazali niti navadne kurtoazije napram prvemu državljanu te države. Ne bomo razpravljali, ali je to kulturno in ali bi ne mogli kaj takega pripisati — balkanizmu. Konstatiramo samo golo dejstvo, da so ravno isti ljudje in ravno isti listi, ki danes molče ali z očividno rezervo prehajajo preko kraljeve poroke na dnevni red, prepevali himne in slavospeve, ko je šlo za avstro-madžarske kralje, ki so Hrvatsko in hrvatsko pleme držali v robstvu. Človeku se ustavi pamet nad takšno taktiko politične dece. Izgleda, da so ti ljudje izgubili zadnjo trohico razuma ali pa so nezvestno orožje v rokah zunanjih nasprotnikov, ki še vedno upajo, da bodo naši notranji spori njim na korist. Toda gg. so ostali desavuirani od ljudstva samega. Številne deputacije iz cele Hrvatske, veliko število hr-

in prebiva po pokrajinah, koder je zemlja skoraj vsekar brez moče in brez zelišč. Vseled tega se hrani v listjem dreves, na katera se more stegovati, če jih hoče z dolgim, začrnelim jezikom smukati. Potom te navade so se ji sprednje noge podaljšale in istočasno se je vrat raztegnil tako, da brez privzdiganja zadnjih nog lahko doseže višino 6. metrov. — Toda hitimo dalje. Najgenijalnejša vzgojna metoda in če se ista še tako prilagodi duševni konstituciji otrok, ne opravi ničesar, če ima gojenec velike duševne hibe ali je brez slehernega prirodnega dara. V nastopnem hočemo ugotoviti, v kolikor so pretiravali ali precenjevali v zadnjih stoletjih na eni strani pedagogi vpliv vzgoje, na drugi pa razni misleci podedovanje na duševni razvoj človeka. Cartezius, (René Descartes) znameniti francoski mislec 17. stoletja, oče dualističnega svetovnega naziranja, ki priznava neodvisnost duha in materije ter shvata mehanično svetovno naziranje z dogmami cerkve, je smelo trdil, da je zdravi človeški razum v svetu tako enakomerno porazdeljen, da je vzrok duševnih razlik iskati edinole v tem dejstvu ali razlogu, ker usmerjajo ljudje svoje misli na razna torišča. — Ta enostranski nazor je nato senzua-

vatskih kmetov in navdušene manifestacije kralju in kraljici pričajo, da pošten hrvatski kmet ljubi svojo junaško dinastijo in da ne pozna mržnje do Srbov in Beograda. K temu ga zapeljuje s strastno strankarsko politično borbo njegova gnala inteligenca in šarlatanski demagogi a la Stjepan Radić.

* Incident z Bolgarijo. Na ponovno zahtevo naše vlade glede ustanovitve mešane komisije za preiskavo vpadov bolgarskih komitašev v naše ozemlje je sedaj bolgarski min. predsednik Stambolijski pristal.

* Na Madžarskem je končni izid volitev ta, da je dobila vladna stranka 154, opozicija 79 mandatov, 2 sta nadstrankarja.

Dnevna kronika.

— Odlikovanja ministrov. Z redom Sv. Save I. stepena z lento so bili odlikovani ministri dr. Žerjav, Rafajlovič, Stanić, Laza Marković, Miletić in Pucelj.

— Na drž. realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpiti za I. razred dne 30. junija t. l. ob 9. uri dopoldne. Učenci naj se priglasiijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov istega dne med 8. in 9. uro dopoldne na zavodu in prinesejo s seboj rojstni list in obiskovalno izpričevalo, ki mora imeti opombo, da je izdano v svrhu vstopa v srednjo šolo. Ravnateljstvo.

— Nemški izzivači. Povodom kraljeve poroke so priredili jugoslov. visokošolci na Dunaju banket. Po banketu so jih napadli nemški visokošolci in je morala nastopiti straža.

— Proces proti ruskim eserjem v Moskvi. Sovjetska vlada je povabila k procesu proti ruskim socialnim revolucionarjem, ki se vrši prihodnje dni v Moskvi, znanega francoskega romanopisca Anatola Francea.

— Dr. Kapp, najizrazitejši vodja nemške protirevolucije in monarhistične propagande v Nemčiji, je 11. t. m. v Leipzigu umrl po dolgi bolezni.

— Brezposelnost inteligence na Češkem. Praško ministrstvo za socialno politiko je razpisalo par prostih mest za pogodbene pisarniške uradnike s plačo 700 do 1200 K mesečno. Dva dni pred konkurznim rokom je bilo vloženih nič manj kot 1700 prošelj.

— Vol za dva milijona. V »Neue Freie Presse« se perejo dunajski mesarji zaradi visokih cen mesa in pravijo, da je krivo to, ker en vol stane sedaj že 2 milijona avstr. kron.

— Boji na Irskem. V soboto je v mnogih poslopih izbruhnil požar, ki so ga zanetili vstaši. Škoda je znatna.

— Novi japonski ministrski predsednik. Admiral Kato je sprejel imenovanje za ministrskega predsednika.

— Velik potres na Švedskem. V raznih krajih province Wernland so v nedeljo krog druge ure popoldne opazili nenavadno močan potresni sunek, kakor ga že izza l. 1904 ne beležijo na Švedskem.

lizem, filozofska struja, ki izvaja vse višje zavestne vsebine edinole iz čutnih žnanzav v svoji mržnji proti vsem, kar je veljalo za prirojeno, še pretiraval. Predstavnik angleške filozofije in empirične psihologije v 18. stoletju. — John Locke je bil mnenja, da je novorojen otrok nekakšna »tabula rasa« (nepopolna tabla) in je zatrdjeval, da so si ljudje le vseled vzgoje različni. Po njegovem nazoru pride na 100 ljudi 80, ki so vseled svoje vzgoje človeški družbi koristni ali škodljivi, in so slabi ali dobri. — Ta nazor bi bil popolnoma pravičen le, če je premisa pravilna. — Deteta istovetiti s »tabula rasa« je dopustljivo le v pesniških izrazih. Neoporečno dejstvo je, da otroci že tudi v zorni mladosti različno sprejemajo čutne dojme in sicer po individualni duševni konstituciji. Otrok ni pasiven pri čutnih dojmih, temveč aktiven, kakor vsak organizem. Razni otroci reagirajo na iste čutne dojme različno. Claude Adrien Helvetius, francoski mislec (1715.—1771.) je trdil, da so vsi ljudje enaki in rojeni vsi z enakimi darovi. Razlike povzroča le vzgoja. Ta nazor je precej sličen tudi s tozadevnim komunistov in socialistov, a z gotovimi izpremembami. Helvetius je razvijal s trmoglavostjo in varno silo.

Dopisi.

— Zrkovec. Na dan poroke N. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije so društva iz Zrkove, Device Marije v Brezju, Dolgoš in drugih sosednih krajev odposlale potom okrajnega glavarstva v Mariboru kraljevski dvojici pozdrav s pesmijo:

Mir, ljubezen in pravica,
se razširi vsepovsod,
srečen kralj in pa kraljica,
čuvaj Vaju ljubi Bog!

— Iz Zrkove. Pred par dnevi je zbolel na pljučnici naš priljubljeni župan g. Alojz Sel. Zdravnik trdi, da bolezni ni nevarna ter da bo g. župan v doglednem času zopet okreval.

— Brezno ob Dravi. Na dan kraljeve poroke smo imeli tu mašo z zahvalno pesmijo in molitvijo za kralja. Po maši je zapel naš vrli moški pevski zbor iz Podvelke državno himno »Bože pravde« prav lepo. Tako smo se našim razmeram primerno skromno vendar spominjali velepomembnega zgodovinskega dneva. Pri skromni slovesnosti smo sicer pogrešali nekaternike, a računamo, da niso bili odsotni namenoma.

Iz Slovenjgradca nam poročajo: Na dan kraljeve poroke se je vršil pri okr. glavarstvu v Slovenjgradu ustanovni občni zbor protituberkulozne lige za slovenjgraški politični okraj. Udeležba je bila mnogobrojna iz mnogih občin slovenjgraškega sodnega okraja, prihiteli so pa tudi zastopniki iz šoštanjkega in marenberškega okraja, ter so kazali globoko razumevanje in živo zanimanje za novo ustanovljeno društvo. Predsednikom društva je bil soglasno izvoljen okrajni glavar dr. Marko Ipavc, podpredsednikom pa primarij tukajšnje javne bolnice dr. Vinko Železnikar. Tajnikom je bil izvoljen okrajni tajnik Miroslav Pletershek, blagajnikom pa okrajni tajnik Stefan Blažič, oboje iz Slovenjgradca. — Odborniki društva so: Mestni župnik Alojzij Čizek v Slovenjgradu, notar Matija Marincek, župan v Šoštanju, inž. Franjo Pahernik v Vuhredu, tovarnar Franc Pototsehnig v Slovenjgradu in lekarnar Karol Rebul v Slovenjgradu. Namestniki: Župan Franc Marčič v Slovenjgradu, župan Ivan Predan v Marenbergu, živinozdravnik Peter Rihtarič v Šoštanju, Ivan Guzej, župan v St. Janžu, Ivan Areh, župan v Starem trgu. Pregledniki: Upravitelj Lovro Vavpot v Slovenjgradu, ter ravnatelj Franc Vrečko v Slovenjgradu. Predsednik društva je v svojem govoru naglašal važnost historičnega dne kraljeve poroke ter omenjal, da pričinja človekoljubno novo ustanovljeno društvo svoje živahno delovanje ravno tega dne in v spomin na kraljevo poroko. Primarij dr. Vinko Železnikar je očrtal smernice, v katerih bo treba iz zdravstvenega stališča delovati proti tej pogubonosni bolezni v slovenjgraškem pol. okr., ter izjavil da je pripravljen predavati o tuberkulozi na željo občin in prebivalstva. Priglasilo se je že več ustanovnikov s pri-

ki vzbujajo iznenadenje, paradokso trditev, da med ljudmi dejanski ni razlike, ne v tenkostih čutnih organov, ne v zmožnosti spomina in v jakosti pozornosti in da so vsi zdravi ljudje zmožni za polet v najvišje miselne sfere. Po njegovem nazoru izvirajo duševne razlike le iz okolišnosti. — Znano je, da so njegovo delo »De l'esprit« (Paris 1758.) vseled uničujoče kritike vsega obstoječega v cerkvi in državi na povelje parlamenta l. 1759. zažgali. Važno je pripisati vzgoji le toliko, kot ji po resnici in pravici gre. »Uveljavljati se morajo pravice prirojenih duševnih darov,« pravi znameniti francoski mislec Théodule Ribot v svojem velikem delu »Die Vererbung. Psychologische Untersuchung ihrer Gesetze, ethischen und sozialen Konsequenzen.« (Nemški prevod od dr. Hans Kurella, Leipzig, Wigand, 1895.) — Prirojenost in podedovanje pomenja tukaj isto. Ne da bi se tukaj natančneje pečali o raznimi hipotezami in teorijami o podedovanju, kajti to spada v strokovno razpravo, hočemo le nekaj splošnih rezultatov označiti, ki jih je dognala ta panoga znanstvenega raziskavanja

(Dalje prihodnjic.)

spevki po 4000 K; drugi so prispevali po svojih močeh; članarina znaša letno 5 dinarjev. V kratkem bodo razposlani oglasi in pozivi občinskimi predstavništvom, župnim uradom, šolskim vodstvom in orožniškim postajam polokraja s pozivom kar najintenzivnejšega sodelovanja ter živahne agitacije v procvit društva ter korist revnim, na tuberkulozi obolelim.

Mariborske vesti.

Maribor, 13. junija 1922.

Društvo za stavbo porodišnice v Mariboru.

Včeraj se je vršil v mestni posvetovalnici ustanovni občni zbor društva za zgradbo porodišnice v Mariboru. Zborovanje je otvoril predsednik pravljalnega odbora, g. župan Grčar. V svojem nagovoru je omenil veliksko potrebo takega zavoda, ki ga naša populacija pogrešamo. Od države ni pričakovati in se tudi ne more zahtevati, da bi ona zgradila, ker je v mnogih drugih krajih potreba boljše večja. Zato si moramo sami pomagati. Kakor je nastala PTL, tako naj se razvije tudi to društvo. Prvo inicijativo za to je dal g. dr. Toplak, ki ima na tem, da se je to društvo ustanovilo, največ zaslug. Pokroviteljstvo društva je prevzel pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar.

G. dr. Toplak je nato prečital pravi, ki so že odobrena in ki so se soglasno sprejela.

Izvoljen je bil sledeči odbor: pokrovitelj: pokr. nam. Ivan Hribar; častni predsednik: okrajni glavar dr. Lajšnje; častna predsednica ga. Maistrova; predsednik: župan Grčar; podpredsednik: dr. Rosina; tajnik: dr. Toplak in ga. Matekova; blagajnik: prof. Cimerman in ga. Grčarjeva; namestniki: Ferdo Leskover in Lojze Slauovec; nadzorstveni svet: predsednik okrož. sodišča J. Toplak, predsednik zdravniškega društva dr. Jankovič, vodja javne bolnice dr. Robič, in sod. sv. dr. Mulej; častno razsodišče: dr. Podlesnik, dr. Matko, dr. Ispavice.

Doc. dr. Matko je v prisrčnih besedah pozdravil novo ustanovljeno društvo v imenu PTL ter želel najboljši uspeh, zagotavljač vedno podporo in sodelovanje PTL.

H koncu se je predsednik g. župan Grčar zahvalil za udeležbo, nakar je zborovanje zaključil. O potrebi in pomenu porodišnice spregovorimo ob prihodnji obliki bližje.

—0—

m Razni napadi »Straže« in »Gospodarja« na naše narodno trgovstvo. Po obnem zboru trgov. gremija, se pojavijo zaporedoma gnusni napadi v »Straži« in »Gospodarju« na najbolj narodne trgovce v Mariboru, kateri so si vedno svesti svoje naloge ter tudi bili vedno poprej na braniku svojega materinskega jezika. Ves ta napad se pa vrši od nekaterih oseb, ki so mislile, da je trgov. gremij njih monopol ter da v ta odbor ne sme nikdo drugi. Najbolj gnusen se nam pa zdi napad na ponovno izvoljenega predsednika g. Weixla, ki je gremij vodil v najhujših časih zadnjih treh let z vso svojo požrtvovalnostjo, popolnoma nestransko ter le v korist celemu mariborskemu trgovstvu. Čeravno je opetovano odklonil novo izvolitev, je vendar moral to mesto zopet prevzeti po enoglasni izvolitvi, ker ga je za to naprosilo članstvo obeh narodnosti in strank. Članstvo pa je pri opetovanju zborovanjih uvidelo, da ima predsednik zelo težko stališče in to večinoma iz vzroka, ker je vse referate vedno moral le sam sestaviti in poročati, drugi odborniki se pa nikdar niso oglašili, da celotni niso bili navzoči. Ali je bil odbor torej na svojem mestu in se zavedel popolno svoje dolžnosti, o tem so do dobrega presojali gospodje člani ter si izvolili drug odbor. Vsakdo je imel na obnem zboru pravico predlagati koga v odbor, a tega ni nikdo storil, še niti da bi bil nastopil proti predlagani listi. Zato pa tem gnusnejše obrekovanje sedaj v omenjenih listih, kar obsodja danes večinoma vse trgovstvo brez razlike strank. Razna neglasja naj se razkrije in obravnava na tozadevnih obnih zborih z odkrito besedo, ne pa da se nanesa v časopis brez imena

nezadovoljnežev. To je do skrajnosti neznajčno.

m Predavanje prof. G. Bostuniča. Sinočnje predavanje kijeveškega profesorja g. G. Bostuniča je privabilo v gledališče okrog 100 ljudi, ki so vsi obžalovali, da udeležba ni bila večja, zakaj predavanje je bilo vseskozi zanimivo in poučno. G. prof. Bostunič je izborni predavatelj, ki ima popolnoma v oblasti ne samo snov, temveč tudi jezik in govorniško vervo. V sinočnjem predavanju je obravnaval zgodovino gledališča; kako se je pri starih Grkih razvilo iz dionizijskih iger in v srednjem veku iz krščanskih misterijev. Na to se je obširneje dotaknil razvoja odrske umetnosti v Angliji (za časa Shakespearja), v Španiji (Calderon della Barca), v Italiji, Franciji, Nemčiji in Rusiji. Analiziral je vpliv odrske umetnosti na gledalca, bistvo umetniškega užitka in smoter gledališča. Njegova duhovita izvajanja so izvenela v sklepu: Gledališče nam mora biti svetišče, kjer živi in uživa predvsem naša duša. Zato pa ne smemo polagati važnosti na zunanost, ne na pojave, ne na rutino s katero igralec kopira naravo in ljudi; glavno je, da občutimo in v samem sebi doživimo idejo in umetniško resničnost vprizoritve. V tem oziru se njegovo stališče približuje najmodernejšemu umevanju gledališke umetnosti in oddaljuje od načel sloviatega Hudožestvenega teatra. Predavanje je trajalo več kot dve uri. Občinstvo je predavatelja nagradilo z burnim ploskanjem.

m Ljudska univerza. V petek ob 20. (8.) uri konča g. dr. Jan svoje predavanje o bankovcih. — Predavanje bo zaključilo razmotrivanje o valuti v zvezi s senžermensko mirovno pogodbo. O predavanju bomo še referirali. S tem predavanjem je končan prvi semester rednih predavanj. Od slučaja do slučaja se bodo priredila izredna predavanja. Redna predavanja se bodo zopet obnovila v jesenskem času. Odbor bo skrbel, da bodo že vnaprej pripravljena in sistematično zasnovana.

m One rojake iz Primorja, ki so utrpeli vsled vojnih dogodkov na svojem premoženju kako škodo, opozarjamo, da pričenmo zopet s popisovanjem nastale jim škode. Škoda se bo popisovala vsak dan od 6. do 8. ure popoldan, izvzemši nedelje in praznike v prostori restavracije »Maribor«. Grajski trg. Prvi dan popisovanja bo že danes dne 13. 6. 1922. Ker se je izkazala potreba, da je treba popis čimprej zavřiti, prosimo da se zainteresirani pravčasno prijavijo in da ne odlašajo predolgo, ker bi se pozneje na posameznike ne mogli več ozirati. Predsednik društva »Jadrane«.

m Triglavski večer. V soboto 17. t. m. se vrši ob 8. uri zvečer v dvorani rest. Halbwild zadnji Triglavski večer pred počitnicami. K prav obični udeležbi so vabljeni vsi starejšine celega mariborskega okoliša kakor tudi aktivni društveni člani. Pa tudi prijatelji našega društva, ki jim je do neprisliljene zabave, so dobro došli.

m Novo industrijsko podjetje v Mariboru. Brata Čopič sta ustanovila v Mariboru tovarno za izdelavo barvnih trakov za pisalne stroje, karbon, indigo in vseh vrst drugega kopirnega papirja. Tvrdisa se bo nazivala »Bračo«, prva jugoslovenska tovarna barvnih trakov in karbon papirja v Mariboru. Stavba bo kmalu dozidana in se bo v najkrajšem času pričelo z montažo strojev. Tovarna bo opremljena z najmodernejšimi stroji ter bo izdelovala prvovrstno blago in tekmovala v cenah z inozemskimi izdelki.

m Peš iz Ljubljane v Maribor je prišel včeraj nedoladni E. K., ki je bil prejšnji teden oddan v tamošnji salezijanski zavod na Rakovniku. Pobegnil je od tam ob 7. uri zjutraj ter bil naslednjega popoldne ob 16. uri že tu, kjer ga je takoj prevzela zaščita dece v svoje roke. Da ne bo zopet skušal vnovič delati take dolge poti, se ga bo oddalo sedaj v prisilno delavnico, kjer bo pod strožjim nadzorstvom.

m Limbuški »Hauptmann von Köpenik«. Z ozirom na naše včerajšnje poročilo o senzacionalnem pustolovcu v Limbušu nas g. župan Feliks Robič obvešča, da ni res, da bi bil on nasedel v orožniškega stražmojstra preoblečenemu konovu, pač pa je res, da je on

sam v dogovoru z limbuškim stražmojstrom dal inicijativo za njegovo aretacijo.

m Smrten skok iz vlaka. Avstrijske oblasti so izročile našim oblastim nekoga Selima Arnautoviča. Ko ga je dne 13. t. m. z dopoldanskim vlakom transportiral naš varnostni organ z vlakom iz Spilja v Maribor, je Selim pred lajtersberškim predorom zaprosil, da sme na stranišče, kar mu je spremljevalec dovolil. Ko je prišel vlak v Maribor, pa Selima ni bilo nikjer. Šli so ga z lokomotivo iskat in ga našli v predoru na tračnicah le še malo živga. Očividno je skočil iz vlaka skozi straniščno okno. Med prevozom v Maribor je že umrl.

m Izgubila se je v nedeljo popoldne na potu od Velike kavarne do Rosmanitovega posestva v Radvanju srebrna doza za tobak. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v upravi našega lista.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej dnevno koncert od 17. do 23. ure.

m Mestno kopališče, bo v sredo dne 14. junija odprto in v četrtek 15. radi praznika zaprto. Parna kopelj je ves dan za moške kadna kopelj vsem strankam dostopna.

m Velika kavarana. Najmodernejša kavarana v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Opozarjamo si, občinstvo na razprodajo črne kreme za čevlje pri Martinu Stadler, Vetrinjska ul. 26. Ves izkupiček gre v prid »Otroške bolnice v Mariboru.« Zaboječ (osminka kopel) stane samo 2 K. Preplačila v prid otroške bolnice. Razprodaja traja samo prihodnji teden od 12. do 17. junija. Sl. občinstvo naj pridno posega po tej kremi, da se na ta način podpre potrebnemu zavodu za naše bolne malčke.

ROK ZA PRIJAVE k Pokrajinski obrtni razstavi poteče neprekinjeno dne 15. junija! Ne zamudite prilike in se takoj prijavite!

Narodno gledališče.

Repertoar:

Torek, 13. junija: »Prodana nevesta«. Izv.

Sreda, 14. junija: »Jakob Ruda«. C.

Četrtek, 15. junija: Druga javna produkcija dramatične šole pri polovičnih dramskih cenah. Zvečer ob 20. uri »Caricine Amaconke«. Izv.

Gg. abonente Narodnega gledališča v Mariboru. Gg. abonentom Narodnega gledališča naznanjamo, da se vrši jutri, v sredo 14. t. m. zadnja predstava za abonement. S to predstavo so dobili gg. abonente določeno število predstav. Zato prosimo gg. abonente, da v najkrajšem času poravnajo svoj račun. Denar je vposlati gledališki blagajni. — Uprava Narodnega gledališča v Mariboru.

—0—

Dramatična šola. Pouk se vrši danes, v torek, 12. junija točno ob pol 20. uri.

Kultura in umetnost

x Poslovilni večer ge. Dragutinovičeve. Jutri nastopi stara članica našega gledališča, ga. Dragutinovičeva v ulogi Marte v Cankarjevi drami »Jakob Ruda« zadnjič na našem odru. — Prihodnjo sezono odide ga. Dragutinovičeva v Split. Skoro vso dobo svojega dolgega in plodonosnega umetniškega udejstvovanja, je delovala ga. Dragutinovičeva na naših slovenskih odrih v Ljubljani, Trstu in sedaj tri leta pri nas v Mariboru. Sedaj nas zapušča ter odhaja na solunski jug, k sinji Adriji. Kaj je bila ga. Dragutinovičeva našemu gledališču, vé le oni, ki je pridno posecal vse predstave od ustanovitve našega slovenskega gledališča v Mariboru, vedel pa bo še bolj potem, ko je ne bo več med nami. Zato je pač naša dolžnost, da se vsi, ki ljubimo gledališče, gledališko umetnost in njo, njeno svečenico, poslovimo od nje kar najštevilneje in najdostojneje.

x Druga javna produkcija dramatične šole pod vodstvom Milana Skrbinske se vrši v četrtek (praznik) dne

15. t. m. pop. Izvajale se bodo dve sceni iz Cankarjevih del in ena Ibsenova ter eno dejanje Schönherjeve komedije »Zemlja«. Vspored: I. Za narodov blagor, prizor med Grudnovko in Šenko v drugem dejanju (Fratnikova in Kocmur), II. Kralj na Betajnovi, prizor med Kantorjem in Maksom v drugem dejanju (Furjan in Franič), III. Strahovi, prizor med Regino in Engstrandom v prvem dejanju (Ferjanova in Sila). — Odmor — Zemlja, tretje dejanje. Nastopijo Furjan, Kocmur, Fratnikova, Ferjanova, Sila, Mavrus, Rebec, Damjan, Franič, Prelec, Paternostova in Frtnikovi mlajši i. dr. — Pričetek ob 15. (3.) uri, vstopnina polovična dramska.

Izpred sodišča.

Maribor, 10. junija.

Obsojeni cigani.

Na obtožni klopi pred okrožnim sodiščem radi hudodelstva tatvine so se nahajali sledeči cigani iz ciganske vasi Borejci v Prekmurju in sicer: 38-letni Stefan Baranja, 16-letni Andrej Baranja, 27-letni Mihael Baranja, 21-letni Karol Cener, 18-letni Ivan Horvat, 17-letni Stefan Horvat, 22-letni Jožef Baranja in 26-letni Ignac Kokoš.

V noči na 24. aprila je bilo mlinarju Jožefu Kiharju v Gradišču iz njegovega mlina na Muri se nahajajoče, zaklenjene shrambe po razbitju vrat odnešeno 200 kg pšenice, 150 kg rži in 80 kg pšenične moke v vrednosti 6860 K. Tatovi so odnesli zrnje v šestih vrečah. Kakor se je iz sledov razvidelo, je bilo pri tatvini več oseb udeleženih. Ko so orožniki dne 26. aprila iskali sledove, se jim je posrečilo najti na polju med občino Tišino in M. Petrovci mesto, kjer so imeli tatovi zrnje skrito, od koder so morali isto ponoči 25. aprila odnesti. Od tu so sledovi peljali naravnost v cigansko vas Borejci. Orožniki so vse odrasle cigane peljali na lice mesta in od tam začeli primerjati stopinje. Od nekaterih so se noge do pičice ujemale s stopinjami storilcev. Obtoženi Stefan, Andrej in Miha Baranja in Karol Cener tajijo po ciganski navadi tatvino, medtem ko so ostali vse priznali. Sodba se glasi pri Stefanu Baranji in Karolu Cener na 6, pri Mihaelu Baranji na 4, pri Jožefu Baranji na 3, pri Ignacu Kokošu in Andreju Baranji na 2 meseca, pri Ivanu in Stefanu Horvatu pa na 6 tednov težke ječe.

Sport.

: Zvezdna dirka Maribor—Celje. — Dirkači pozor! Kolesarski in motociklistični klub »Perun« pozivlja vse one, ki bi se morebiti hoteli udeležiti Zvezdne dirke, da se do srede 14. t. m. prijavijo tajništvu kluba: Ivo Sušnik, Slovenska ulica 15. Dirka se vrši v nedeljo 18. t. m. in je pristopna vsakomur. Tudi zletniki za ta dan za v Celje so dobrodošli. Start na Kralja Petra Trgu točno ob 6. uri zjutraj. Dirkači morajo biti na startu vsaj pol ure pred odhodom. V slučaju, da se prijavi premalo število dirkačev, namerava klub napraviti kvalitetno vožnjo v Celje. Radi skupnega obeda v Celju se na kasneje došle prijave klub ne more ozirati. Prijavnina znaša do srede za vsakega dirkača 5 Din., na cilju pa (izjemno) 10 Din. S kolesarskim zdravim Odbor »Peruna«.

: Zagreb: »Concordia« je minulo nedeljo premagala Gradjanski SK z 3:2! Pomembni prijateljski tekmi je prisostvovala velika množica gledalcev.

: Praga: Škotski profesionalni klub »Aberdeen« je bil tudi v drugem praškem nastopu od »Slavije« premagan z 2:1. Z ozirom na ta poraz so se tekmovalci z »Aberdeenom«, ki bi se morali odigrati na Dunaju, odpovedali.

: Dunaj: Avstrija: Švica 7:1 (4:1) 50.000 gledalcev.

: Gradec: Štajerska: Koroška 3:1 (2:1).

: Rumunija: Jugoslavija 2:1! Kol dozvemo, je reprezentiralo Rumunijo v mednarodni tekmi, ki se je odigrala ob priliki kraljeve proke v Beogradu, 10. Madžarov in samo en Rumun, medtem ko je bila sestavljena naša reprezentanca po čisto narodnem načelu. Preko tega pa nas zgubljena tekma ne malo preseneča.

Objave.

§ Mesni kino. »Zlati pritok.« IV. epoha filma »Mož brez imena« v 5 časih se predvaja v torek, sredo in četrtek.

§ I. Mar. Bioskop. Samo forek, sredo in četrtek se predvaja v I. Mar. Bioskopu velika detektivska drama »klub zločincev« v 7. dolgih časih. Izvanredno napeta vsebina, senzacijelni momenti in izborna igra spravlja gledalca v strmljenje.

Pretrgana pesem.

Poljski spisala Eliza Orzeszkowa.
Prevel Vinko Albič. (29)

»Recite gospodični Klari, da to, kar sem ji kazal, ni bila prazna šala, marveč najprej simpatija, potem ljubezen in spoštovanje — spoštovanje do njene brezmadežne čistosti in plemenite duše. Recite ji, da temu spoštovanju žrtvujem svojo ljubezen, da nobena ločitev — sam Bog ve, koliko ločitev sem že doživel — moje duše ni tako pretresla, in da želim, da bi ji spomin name...«

Glas mu je zastal v grlu, v očeh mu je lesketalo mokro srebro. Z globokim poklonom je rekel:

»Ostanite zdravi!« in hitro odšel.

Zenica je planila pokoncu in se še dvakrat globoko priklonila. Potem je sedla na klop, robec pritisnila na oči in pričela plakati.

Rumeno lisasta mačka, ki ni mogla nožic izvleči iz volne, je sedela z nogami, iglami in klobčičem na drugem koncu, žalostno gledala gospodinjino in mljavkala.

V gradu je bila vrsta salonov razsvetljenih z mnogimi svetilkami in lučmi. Ko je knez Oskar prišel v bogato opremljeno gosposko sobo, se je ozrl na Benedikta, ki je stopal za njim.

»Ali je mladi Joško že odšel?«

»Se ne, svetlost. Fant je ves nesrečen, plaka in prosi...«

»Naj ostane.«

Sam pri sebi pa je mislil: »Kaj more fant za to?« Čez nekaj časa pa je rekel:

»Naj pride gospod Przyjemski!«
Služabnik je hitro odšel; knez je z velikimi koraki hodil po prostorni, jarko razsvetljeni sobi, v katero je čez nekaj minut vstopil kakih trideset let star mož, srednje rasti, črnih las, razumnih oči, živahni kretanj in veselega, povznetega obraza.

»Vaša svetlost ste me poklicali. Ali bova sviral ali pisala?«

Knez ga je pogledal.

»Lepo vprašanje! Jaz mrem od boli, se od razburjenja komaj zavedam, ti pa mi predlašaš, naj svirava ali pa piševa! Jaz pa ti povem nekaj drugega: jutri odpotujeva na graščino. Še danes se zmeni s pooblaščenca, odvetniki in interesi; ako se hočejo pogajati z mano, naj pridejo tja. Tu ne morem ostati več. Tega ne vzdržim več. Treba mi je gibanja, izpremembe, pozabljenja; tudi njej hočem s poti, da se lahko vrne na dom, kjer se je tako dobro počutila s svojci... Ne prenesem več misli, da je morala zaradi mene zapustiti stanovanje, ki so si ga našli s takim trudom... Najprej ji moram dati priliko, da se zopet pomiri. Žrtvuj zame svoja nova znanstva, gospodične Perkowske in spremljaj me; ako ti je to zelo neprijetno, potem te ne silim, a bojim se, da tam zbesnim od obupa in dolgega časa.«

Przyjemski se je usedel in rekel nekako šaljivo:

»Ali je obup vaše svetlosti res tako velik?«

Knez Oskar je stopil pred prijatelja in rekel resno:

»Ne šali se, Julij. Bolj sem zagazil, nego sem sam mislil. Trpim, ko pogubljenec.«

Przyjemski je postal resnejši.

»Ako je res tako, potem mi je zelo žal. Tiste mlade dame, gospodične Perkowske, so domišljave, gluhe goske, ki jih rad zanemarjam, da odpotujem jutri z vami. Tega pa si nikdar ne bi bil mislil, da se bodo trenotki, ki ste jih pod mojim imenom bržkone preživeli jako prijetno, končali tako tragično.«

Knez, ki sicer ni lahko prišel iz ravnotežja, se je sedaj razvnel:

»Julij, znano ti je, kako jaz sodim ljudi. Ali so lizuni, vetrenjaki, nehvaležniki...«

»To sem že večkrat slišal od vas...« je rekel Przyjemski.

»Ženske so ravno take: ali so bedaste in dolgočasne, ali pa zabavne in

lahkomišljene, ali pa skrivajo v enem telesu dva duha, nebeskega in peklenškega...«

(Konec prih.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

NAZNANILO.

P. n. občinstvu vljudo naznanjam, da opustim z današnjim dnevom restavracijo hotela »UNION« v Mariboru in prevzamem dne 15. t. m. kolodvorsko restavracijo na državnem kolodvoru v Zagrebu.

Zahvaljujem se tem potem vsem cenjenim gostom ter se pri eventuelnem posetu Zagreba najtopleje priporočam.

944

C. R. Tratnik.

Globoko užaloščeni naznanjamo tužno vest, da je včeraj v Gospodu preminul naš dolgoletni sotrudnik, gospod

FRANC FISCHER
potnik.

Njegova poslovna marljivost in osebna ljubezljivost nam bosta ostali v spominu še dolgo po smrti.

Bodi mu zemlja lahka!

Maribor, 12. junija 1922.

Pugel & Rossmann
vinska veletrgovina.

939

VABILO na

SUBSKRIPCIO NOVIN DELNIC

- D R A V E -

lesne industrijske delniške družbe, Maribor.

Redni občni zbor naše družbe je sklenil dne 27. maja t. l. povišati delniško glavnico

od K 10.000.000 na K 15.000.000

z izdajo

10.000 novih delnic po K 500⁰⁰ — nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi štirih starih delnic eno novo po K 580⁰⁰, prištevši 5 odst. obresti od nominalne K 500⁰⁰ — od 1. jan. 1922 do dneva vplačila.
2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 780⁰⁰, prištevši 5 odst. obresti od nominalne K 500⁰⁰ — od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
3. Delnice tretje emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
4. Delnice se bodo izdajale po 25 komadov skupno in se bodo izročile podpisovateljem proti vrnitvi začasnega potrdila v približno dveh mesecih po končani subskripciji.
5. Repartitijo delnic za nove delničarje si pridržuje upravni svet do 5. julija 1922. Po preteku tega roka se bo povrnila vplačana protivrednost za nedodeljene delnice.
6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. do 30. junija 1922 in sicer pri
 - a) Ljubljanski kreditni banki, podr. v Mariboru,
 - b) Centralni banki d. d. Zagreb, podr. v Mariboru,
 - c) Trgovski banki d. d. Ljubljana, podr. v Mariboru,
 - d) »Dravi«, lesni industrijski delniški družbi v Mariboru, Aleksandrova cesta štev. 51.

Naša družba se je v dveh letih svojega obstoja izredno razvila, tako, da sicer visoka delniška glavnica nikakor ne more več zadoščati. Ker je povpraševanje po izdelkih naše tovarne za upognjeno pohištvo v Zbelovem vedno večje, tako, da komaj zadoščamo naročilom, moramo tovarno primerno razširiti. Delni znesek povišane glavnice se bo uporabil za nadaljno moderno ureditev našega podjetja v Mariboru, kjer smo vpeljali strojno in stavbeno mizarstvo. Prepričani smo, da bomo tudi l. 1922 zaključili z lepim čistim dobičkom, ki bo čisti dobiček leta 1921 v znesku K 1.738.270⁸³ še izdatno presegal.

Sloves, ki ga uživajo naši izdelki in sploh naša družba, si hočemo tudi v bodoče ohraniti.

V Mariboru, dne 1. junija 1922.

Upravni svet »Drave«,
lesne industrijske delniške družbe,
Maribor.

903

Mala oznanila.

Išče se pripraven prostor za elektromehanično delavnico v Mariboru. Naslov v upravi »Tabora«. 940

Posedstvo, obstoječe iz 17 orlov zemlje, gospodarskega posloja in stanovanjske hiše se takoj proda. Rošpah št. 174. 941

Izgubila se je v nedeljo popoldan od Velike kavarne do Rossmannitovega posestva v Radvanju srebrna denarja za tobak. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti visoki nagradi v upravi lista. 945

Proda se: Otomana, železna postelja, 4 stolice, starinska postelja, postelje z žimnico in dr. Vpraša se: Rotovski trg št. 8, I. nstr., levo. 942

Zamenjam stanovanje v Celju, obstoječe iz treh velikih, svetlih sob v pritličju, kuhinje in pritličja, za stanovanje s 4—5, četudi manjšimi sobami v Mariboru, če me gče v bližini parka, event. s kosčkom vrta. — Naslov pove uprava »Tabora«. 943

Ne pozabi naročnino!

Zadružna banka v Splitu, podružnica Maribor, sprejme dobro izvežbanega

blagajnika.

Nastop takoj. Prošnje, opremljene z dokazili o sposobnosti in zahtevkom plače je nasloviti na ravnateljstvo zavoda. 946 3—1

Korespondentinja

popolnoma večja slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme. — Začetna plača 3600 K. — Samo samostojne moči naj vpošljejo ponudbe na 938 3—1

Skladišna i otpremničko d. d. Maribor, Aleksandrova cesta 61.